

ПРОЄКТ

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна

Освітньо-наукова програма

МІЖНАРОДНІ ЕКОНОМІЧНІ ВІДНОСИНИ

Третій (освітньо-науковий) рівень вищої освіти
Галузь знань Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні
відносини
Спеціальність С1 Економіка

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою Харківського національного
університету імені В. Н. Каразіна

« ____ » _____ 2025 року,
протокол № ____

Введено в дію з _____ 2025 р.

наказом від « ____ » _____ 2025 р. № _____

Проректор з науково-педагогічної роботи

_____ Олександр ГОЛОВКО

« ____ » _____ 2025 р.

Харків, 2025 р.

ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ
освітньо-наукової програми
МІЖНАРОДНІ ЕКОНОМІЧНІ ВІДНОСИНИ

Освітню програму розглянуто та схвалено на:

1. Науково-методичній раді Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна:

протокол № _____ від «__» _____ 2025 р.

Голова науково-методичної ради,
проректор з науково-педагогічної роботи _____ (Олександр ГОЛОВКО)

2. Вченій раді Навчально-наукового інституту «Каразінський інститут міжнародних відносин та туристичного бізнесу»:

протокол № __ від «__» _____ 2025 р.

Голова Вченої ради ННІ _____ (Микола ПИСАРЕВСЬКИЙ)

3. Науково-методичній комісії Навчально-наукового інституту «Каразінський інститут міжнародних відносин та туристичного бізнесу»:

протокол № __ від «__» _____ 2025 р.

Голова науково-методичної
комісії ННІ _____ (Ганна ПАНАСЕНКО)

4. Кафедрі міжнародних економічних відносин та логістики:

протокол № __ від «__» _____ 2025 р.

Завідувач кафедри,

д.е.н., доцент

_____ (Анна ЗАЙЦЕВА)

ПРЕАМБУЛА

Розроблено робочою групою у складі:

Прізвище, ім'я, по батькові	Найменування посади	Науковий ступінь, вчене звання
<i>Керівник робочої групи (гарант освітньої програми)</i>		
Довгаль Олена Андріївна	професор кафедри міжнародних економічних відносин та логістики Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна	доктор економічних наук, професор
<i>Члени робочої групи</i>		
Григорова-Беренда Лариса Іванівна	доцент кафедри міжнародних економічних відносин та логістики, заступник директора з навчальної роботи ННІ «Каразінський інститут міжнародних відносин та туристичного бізнесу» Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна	кандидат економічних наук, доцент
Зайцева Анна Сергіївна	завідувач кафедри міжнародних економічних відносин та логістики Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна	доктор економічних наук, доцент
Матюшенко Ігор Юрійович	професор кафедри міжнародних економічних відносин та логістики Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна	доктор економічних наук, професор
Шуба Марина Володимирівна	доцент кафедри міжнародних економічних відносин та логістики Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна	кандидат економічних наук, доцент
Коновалова Ірина Василівна	заступник директора Департаменту економіки і міжнародних відносин Харківської обласної державної адміністрації – начальник управління аналітики, прогнозування та розвитку підприємництва	кандидат наук з державного управління
Булгакова Ольга Олексіївна	аспірантка кафедри міжнародних економічних відносин та логістики Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна	-

До проектування освітньої програми долучені:

Представник здобувачів вищої освіти: Булгакова Ольга Олексіївна, аспірантка кафедри міжнародних економічних відносин та логістики Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна.

Представник роботодавців: Коновалова Ірина Василівна, заступник директора Департаменту економіки і міжнародних відносин Харківської обласної державної адміністрації – начальник управління аналітики, прогнозування та розвитку підприємництва.

При розробці проекту Програми враховані вимоги:

– Стандарту вищої освіти України за третім (освітньо-науковим) рівнем вищої освіти за спеціальністю 051 Економіка галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки (Затверджено та введено в дію наказом Міністерства освіти і науки України від 10.05.2022 р. № 424).

– Національної рамки кваліфікацій, затвердженої Постановою Кабінету Міністрів України № 1341 від 23.11.2011 р. (із змінами);

– Національного класифікатору України «Класифікатор професій ДК003:2010», затвердженого Наказом Держспоживстандарту України №32728.07.2010 р. (із змінами);

1. ПРОФІЛЬ ОСВІТНЬО-НАУКОВОЇ ПРОГРАМИ

1 – Загальна інформація	
Повна назва закладу вищої освіти та структурного підрозділу	Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна Навчально-науковий інститут «Каразінський інститут міжнародних відносин та туристичного бізнесу»
Офіційна назва програми	Міжнародні економічні відносини
Ступінь вищої освіти та назва кваліфікації	Доктор філософії з економіки
Тип диплому та обсяг освітньої програми	Диплом доктора філософії, одиничний, 60 кредитів ЄКТС
Форма навчання	Очна (денна, вечірня), заочна
Цикл/рівень програми	НРК України – 9 рівень, FQ-EHEA – третій цикл, EQF-LLL – 8 рівень
Передумови	Наявність освітнього ступеня магістра Програма фахових вступних випробувань для осіб, що здобули попередній рівень вищої освіти за іншими спеціальностями повинна передбачати перевірку набуття особою компетентностей та результатів навчання, що визначені стандартом вищої освіти зі спеціальності Економіка для другого (магістерського) рівня вищої освіти.
Мова викладання	Українська, англійська
Термін дії освітньої програми	2025-2029 рр.
Наявність акредитації	-
Інтернет-адреса постійного розміщення	https://international-relations-tourism.karazin.ua/research/postgraduate/pidghotovka_aspirantiv.html

опису освітньої програми	
2 - Мета освітньої програми	
Мета програми	Підготовка висококваліфікованих, інтегрованих у європейський та світовий науково-освітній простір кадрів ступеня доктора філософії з економіки, що передбачає глибоке переосмислення наявних і створення нових комплексних знань і їх впровадження у професійну практику, шляхом формування та розвитку у здобувачів програмних компетентностей, необхідних для розв'язання ними актуальних проблем дослідницько-інноваційної, професійної та викладацької діяльності у сфері міжнародних економічних відносин та відображення їх у власному науковому дослідженні.
3 – Характеристика освітньої програми	
Предметна область (галузь знань, спеціальність, спеціалізація)	Галузь знань Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини; Спеціальність С1 Економіка
Опис предметної області	<p>Об'єкт діяльності (дослідження): теорія, методологія наукових досліджень, феномени, явища і проблеми сучасних економічних процесів та систем.</p> <p>Цілі навчання: набуття здатності продукувати нові ідеї, розв'язувати комплексні проблеми у сфері економіки, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та/або професійної практики</p> <p>Теоретичний зміст предметної області: загальні закони, закономірності та тенденції соціально-економічного розвитку, мотивація та поведінка суб'єктів ринку; теорії мікро-, макро- і міжнародної економіки; кількісні методи в економічних дослідженнях; інституціональний, міждисциплінарний та історичний аналіз соціально-економічних явищ та процесів; розробка та обґрунтування економічних рішень; регулювання та управління багаторівневими господарськими системами.</p> <p>Методи, методики та технології: методи мікро- та макроекономічних досліджень, комп'ютерного моделювання економічних систем, статистичного аналізу, прогнозування, управління проектами, цифрові технології, методи і технології науково-педагогічної діяльності.</p> <p>Інструментарій та обладнання: інформаційно-комунікаційні системи, спеціалізоване програмне</p>

	забезпечення, прилади та обладнання, необхідні для виконання наукових досліджень у сфері економіки.
Орієнтація освітньої програми	Програма освітньо-наукова, теоретично-прикладна. Професійна складова є теоретично та педагогічно орієнтованою, тобто спрямована на засвоєння основних концепцій, оволодіння термінологією, формування розуміння теоретичних і практичних проблем, історії розвитку та сучасного стану наукових знань з міжнародних економічних відносин, а також оволодіння теоретичними знаннями та практичними навичками використання сучасних освітніх технологій у вищій школі. Дослідницька складова є науково орієнтованою і спрямована на переосмислення наявних та створення нових комплексних знань щодо особливостей розвитку міжнародних економічних відносин з урахуванням сучасних тенденцій глобального економічного розвитку (<i>теоретичний аспект</i>), а також на використання результатів дослідницько-інноваційної діяльності для розв'язання комплексних проблем у сфері міжнародних економічних відносин (<i>прикладний аспект</i>).
Основний фокус освітньої програми та спеціалізації	Формування у здобувачів загальних та фахових компетенцій, необхідних для проведення наукових досліджень у сфері міжнародних економічних відносин. Ключові слова: міжнародні економічні відносини, світова економіка, глобалізація, інтеграційні процеси, міжнародна торгівля, міжнародне економічне співробітництво.
Особливості програми	Освітньо-наукова програма «Міжнародні економічні відносини» третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти за спеціальністю «Економіка» (С1) спрямована на підготовку висококваліфікованих науковців та викладачів, здатних проводити оригінальні дослідження та розробляти інноваційні рішення в галузі міжнародних економічних відносин з використанням доробок вітчизняних і зарубіжних вчених. Ключові особливості програми: освітньо-наукова програма готує фахівців, які зможуть зробити вагомий внесок у розвиток економічної науки та міжнародних економічних відносин, оскільки поєднує поглиблене вивчення економічної теорії з аналізом політичних, соціальних та правових аспектів міжнародних економічних відносин; здобувачі отримують знання та навички, необхідні для дослідження складних проблем глобальної економіки з різних точок зору.

Зміст всіх компонент програми полягає в оновленні теоретичного підґрунтя та розширенні методології дослідження сучасного стану розвитку міжнародних економічних відносин під впливом глобальних трансформацій; проведенні наукових досліджень у сфері міжнародних економічних відносин на основі використання знань з економіки, права, математики та іноземної мови, спрямованих на співробітництво із закладами науки та освіти, бізнес-середовищем, міжнародною спільнотою.

Програма передбачає активну участь аспірантів у науково-дослідній роботі, підготовку та публікацію наукових статей у провідних фахових виданнях; спрямована на розвиток у аспірантів навичок критичного мислення, аналізу даних, моделювання економічних процесів та розробки наукових прогнозів; передбачає вивчення актуальних проблем глобальної економіки, таких як міжнародна торгівля, фінансові ринки, транснаціональні корпорації, міжнародні економічні організації та глобальні виклики.

Програма пропонує індивідуальний план навчання для кожного аспіранта з урахуванням його наукових інтересів та потреб. Аспіранти працюють під керівництвом досвідчених наукових керівників, які надають їм підтримку та консультації протягом усього періоду навчання.

Програма передбачає набуття аспірантами досвіду викладання в закладах вищої освіти.

Диференціація років підготовки за спрямованістю:

- перший та другий рік підготовки – домінування освітньої складової у поєднанні з науковою;
- третій та четвертий рік підготовки – домінування наукової складової у поєднанні з освітньою (науково-педагогічною діяльністю).

4 – Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання

Придатність до працевлаштування

Місця працевлаштування: посади в органах державної та місцевої влади, міжнародних організаціях, наукових та аналітичних центрах, на підприємствах та в організаціях різних форм власності, діяльність яких пов'язана зі сферою міжнародних економічних відносин, а також профільних кафедрах закладів вищої освіти, на посадах науково-педагогічних/педагогічних чи наукових співробітників та на адміністративних посадах.

	<p>Згідно з Класифікатором професій ДК 003:2010 та враховуючи реальні потреби ринку праці доктор філософії з економіки має широкі перспективи працевлаштування:</p> <p>Науково-викладацька діяльність: керівник науково-дослідного підрозділу (1237), керівник проектів та програм (1238), викладач університетів та вищих навчальних закладів (231), доцент (2310.1), науковий співробітник (2351.1).</p> <p>Адміністративна діяльність у державних закладах та закладах освіти: вищі посадові особи місцевих органів державної влади (1120.2), керівний працівник апарату центральних органів державної влади (1229.1), керівний працівник апарату місцевих органів державної влади та місцевого самоврядування (1229.3), керівник підрозділів у сфері освіти та виробничого навчання (1229.4), професіонали в сфері державної служби, фінансів, банківської справи, страхування, аудиту, бухгалтерського обліку, праці та зайнятості, маркетингу, ефективності підприємництва, раціоналізації виробництва та інтелектуальної власності (241), спеціаліст державної служби, консультант (в апараті органів державної влади), радник (органи державної влади) (2419.3).</p> <p>Управлінська діяльність у міжнародному бізнес-середовищі: керівник підприємств, установ та організацій (12), керівник виробничих та інших основних підрозділів (122), керівник фінансових підрозділів (1233), керівник банківських установ та страхових компаній (13), менеджер (управитель) підприємств, установ, організацій та їх підрозділів (14).</p>
<p>Подальше навчання</p>	<p>Здобуття наукового ступеня доктора наук та додаткової освіти за сертифікованими програмами та програмами післядипломного навчання, а також навчання впродовж життя.</p>
<p>5 – Викладання та оцінювання</p>	
<p>Викладання та навчання</p>	<p>На основі студенто-орієнтованого підходу поєднуються традиційні методики навчання та сучасні педагогічні технології, інформаційні технології (дистанційне навчання в системі Moodle), інтерактивні та дослідницькі методики, навчання за технологією тренінгу (метод групової творчої роботи, рольові ігри, кейс-метод, метод проектів, проведення наукових семінарів та web-конференцій). Застосовується проблемно-орієнтований стиль викладання та викладання, засноване на дослідженні; наукові диспути</p>

	<p>в аудиторії; метод програмування з визначення алгоритму пошуку вирішення проблеми, активної участі у формулюванні проблемної ситуації, висунення припущень, доведення гіпотези та перевірки правильності її вирішення; історичний, системний, евристичний, структурно-функціональний підходи, а також методи порівняння та узагальнення, економіко-математичного моделювання, прогнозування та інші.</p>
<p>Оцінювання</p>	<p>Оцінювання здійснюється в усній, письмовій та практичній формах. Об'єктом оцінювання можуть виступати: результати написання тестових, ситуаційних, розрахунково-аналітичних, творчих завдань, есе, участь у дискусії, читання лекцій та проведення семінарських занять тощо.</p> <p>Оцінювання виконаних завдань і відповідей здійснюється з дотриманням таких принципів: індивідуальний характер перевірки та оцінювання знань; систематичність; диференційованість; об'єктивність; умотивованість оцінок; вимогливість та єдність вимог.</p> <p>В оцінюванні враховуються наступні критерії:</p> <ul style="list-style-type: none"> – характеристики відповіді: елементарна, фрагментарна, повна, логічна, доказова, обґрунтована, творча; – якість знань: правильність, повнота, осмисленість, глибина, системність, узагальненість; – рівень володіння розумовими операціями: вміння аналізувати, синтезувати, порівнювати, абстрагувати, узагальнювати, робити висновки; – досвід творчої діяльності: вміння виявляти проблеми, формулювати гіпотези та логіку їх перевірки, обґрунтовувати висновки. <p>Результати навчальної діяльності оцінюються за 100-бальною шкалою (по навчальній дисципліні в цілому). Критично-розрахунковий мінімум для допуску до екзамену або заліку – 30 балів, максимум – 60 балів протягом семестру.</p> <p>Невід'ємною частиною підготовки аспірантів до контролю є своєчасне виконання обов'язкових видів робіт та відвідування аудиторних занять.</p> <p>Екзамен здійснюється у формі письмової роботи або усної відповіді на питання (за тестами, білетом), за яку можна одержати максимально до 40 балів. Підсумкові екзамени та заліки з дисциплін освітньої складової навчання аспіранти складають на першому, другому та третьому році навчання.</p>

	<p>Виконання індивідуального плану аспіранта обговорюється на засіданні кафедри за кожний семестр навчального року.</p> <p>Оцінювання дисертаційного дослідження здійснюється за підсумками публічного захисту у тимчасових радах із захисту дисертацій.</p>
6 – Програмні компетентності	
Інтегральна компетентність	Здатність продукувати нові ідеї, розв'язувати комплексні проблеми у сфері економіки, а також проводити власне наукове дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та/або професійної практики.
Загальні компетентності	<p>Передбачені Стандартом:</p> <p>ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.</p> <p>ЗК02. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.</p> <p>ЗК03. Здатність працювати в міжнародному контексті.</p> <p>ЗК04. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).</p> <p>ЗК05. Здатність розв'язувати комплексні проблеми економіки на основі системного наукового світогляду та загального культурного кругозору із дотриманням принципів професійної етики та академічної доброчесності.</p> <p>Передбачені робочою групою:</p> <p>ЗК06. Здатність подавати складну інформацію у доступній та зрозумілій формі усно та письмово (в тому числі іноземною мовою), використовуючи наукову стилістику та термінологію.</p>
Спеціальні (фахові) компетентності	<p>Передбачені Стандартом:</p> <p>СК01. Здатність виконувати оригінальні дослідження, досягати наукових результатів, які створюють нові знання в економіці та дотичних до неї міждисциплінарних напрямках і можуть бути опубліковані у провідних наукових виданнях з економіки та суміжних галузей</p> <p>СК02. Здатність усно і письмово презентувати та обговорювати результати наукових досліджень та/або інноваційних розробок українською та англійською мовами.</p> <p>СК03. Здатність використовувати сучасні методології, методи та інструменти емпіричних і теоретичних досліджень у сфері економіки, методи комп'ютерного</p>

моделювання, сучасні цифрові технології, бази даних та інші електронні ресурси, спеціалізоване програмне забезпечення у науковій та науково-педагогічній діяльності.

СК04. Здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність у закладах вищої освіти.

СК05. Здатність виявляти, поглиблено аналізувати та вирішувати проблеми дослідницького характеру у сфері економіки з врахуванням економічних ризиків та можливих соціально-економічних наслідків, оцінювати та забезпечувати якість виконуваних досліджень, у тому числі з питань європейської та євроатлантичної інтеграції.

СК06. Здатність обґрунтовувати та готувати економічні рішення на основі розуміння закономірностей розвитку соціально-економічних систем і процесів із застосуванням математичних методів та моделей.

СК07. Здатність ініціювати, розробляти і реалізовувати комплексні наукові проекти в економіці та дотичні до неї міждисциплінарні підходи, проявляти лідерство та відповідальність при їх реалізації; комерціалізувати результати наукових досліджень та забезпечувати дотримання прав інтелектуальної власності.

Передбачені робочою групою:

СК08. Розуміння сутності процесів глобалізації та здатність здійснювати ретроспективний аналіз мегатенденцій та мегатрендів глобального економічного розвитку.

7 – Програмні результати навчання

Програмні результати навчання

Передбачені Стандартом:

РН01. Мати передові концептуальні та методологічні знання з економіки, управління соціально-економічними системами і на межі предметних галузей, а також дослідницькі навички, достатні для проведення фундаментальних і прикладних досліджень на рівні світових досягнень з відповідного напрямку.

РН02. Глибоко розуміти базові (фундаментальні) принципи та методи економічних наук, а також методологію наукових досліджень, створювати нові знання у сфері економіки з метою досягнення економічного та соціального розвитку в умовах глобалізації.

РН03. Розробляти та досліджувати фундаментальні та прикладні моделі соціально-економічних процесів і систем, ефективно використовувати їх для отримання

нових знань та/або створення інноваційних продуктів у економіці та дотичних міждисциплінарних напрямках.

РН04. Застосовувати сучасні інструменти і технології пошуку, оброблення та аналізу інформації, зокрема, статистичні методи аналізу великих масивів даних та/або складної структури, спеціалізоване програмне забезпечення та інформаційні системи.

РН05. Пропонувати нові рішення, розробляти та наукові проекти, які дають можливість переосмислити наявне та створити нове цілісне знання та/або професійну практику і розв'язувати значущі і фундаментальні та прикладні проблеми економічної науки з врахуванням соціальних, економічних, екологічних та правових аспектів; забезпечувати комерціалізацію результатів наукових досліджень та дотримання прав інтелектуальної власності.

РН06. Вільно презентувати та обговорювати з фахівцями і нефахівцями результати досліджень, теоретичні та практичні проблеми економіки державною та іноземною мовами, кваліфіковано відображати результати досліджень у наукових публікаціях у провідних наукових виданнях.

РН07. Застосовувати інноваційні науково-педагогічні технології, формулювати зміст, цілі навчання, способи їх досягнення, форми контролю, нести відповідальність за ефективність освітнього процесу з дотриманням норм академічної етики та доброчесності.

РН08. Планувати і виконувати емпіричні та/або теоретичні дослідження у сфері економіки та з дотичних міждисциплінарних напрямів, критично аналізувати результати власних досліджень і результати інших дослідників у контексті усього комплексу сучасних знань щодо досліджуваної проблеми

РН09. Формулювати і перевіряти гіпотези; використовувати для обґрунтування висновків належні докази, зокрема, результати теоретичного аналізу, емпіричних досліджень і математичного та/або комп'ютерного моделювання, наявні літературні дані.

Передбачені робочою групою:

РН10. Аналізувати та застосовувати концептуальні моделі, науковий доробок вітчизняних та зарубіжних вчених, фундаментальні постулати та теорії, парадигми глобального економічного розвитку, новітні підходи до функціонування і розвитку міжнародних економічних відносин.

	<p>PH11. Аналізувати та оцінювати стан і перспективи розвитку міжнародних економічних відносин на основі цілісного наукового уявлення про економічну єдність світу, ефективно застосовувати регуляторні механізми міжнародних економічних відносин на національному, регіональному та міжнародному рівнях в умовах сучасних процесів конвергенції і дивергенції.</p>
<p>8 – Ресурсне забезпечення реалізації програми</p>	
<p>Специфічні характеристики кадрового забезпечення</p>	<p>Науково-педагогічний персонал відповідає вимогам чинного законодавства України, а саме:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Наявність групи забезпечення, відповідальної за підготовку здобувачів освітнього ступеня доктора філософії, до складу якої входять 14 осіб, які мають науковий ступінь та вчене звання, у тому числі 8 докторів наук. 2. Кадровий склад групи забезпечення включає викладачів, які мають науковий ступінь та/або вчене звання, а також кваліфікацію відповідно до спеціальності, підтверджену науковою, науково-педагогічною, педагогічною чи іншою професійною діяльністю за відповідною спеціальністю за не менш як чотирма видами чи результатами, переліченими у пункті 38 Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності (Постанова Кабінету Міністрів України від 30 грудня 2015 р., № 1187 із змінами, внесеними згідно з Постановами КМ № 347 від 10.05.2018, № 180 від 03.03.2020, № 365 від 24.03.2021). 3. Наявність у гаранта освітньо-наукової програми наукового ступеня та вченого звання за відповідною або спорідненою спеціальністю та стажу науково-педагогічної та/або наукової роботи більше 40 років. 4. Проведення лекцій з навчальних дисциплін науково-педагогічними працівниками відповідної спеціальності за основним місцем роботи: <ol style="list-style-type: none"> 1) які мають науковий ступінь та/або вчене звання – 100% загальної кількості дисциплін; 2) які мають науковий ступінь доктора наук або вчене звання професора – 52% від загальної кількості дисциплін.
<p>Специфічні характеристики матеріально-технічного забезпечення</p>	<p>Матеріально-технічне забезпечення освітнього процесу (навчальні приміщення, спеціалізовані кабінети, комп'ютерні класи, навчальні лабораторії – 2,4 кв. метрів на одну особу, мультимедійне обладнання - не менше ніж 30% від потреби) відповідає вимогам та потребам до</p>

	<p>проведення лекційних і практичних занять, у. т.ч. в дистанційному режимі.</p> <p>В університеті є локальні комп'ютерні мережі з доступом до мережі Інтернет.</p> <p>Наявна вся необхідна соціально-побутова інфраструктура (гуртожитки, їдальня, спортивні зали та відкриті спортивні майданчики, тренажерні зали, медичний комплекс), кількість місць в гуртожитках відповідає вимогам – 100% від мінімальної потреби.</p>
<p>Специфічні характеристики інформаційного та навчально-методичного забезпечення</p>	<p>Інформаційне забезпечення :</p> <ul style="list-style-type: none"> – точки бездротового доступу до мережі Інтернет; – необмежений доступ до мережі Інтернет; – Центральна наукова бібліотека, читальні зали (із вітчизняними та закордонними фаховими періодичними виданнями та наявністю доступу до баз даних періодичних наукових видань англійською мовою відповідного або спорідненого профілю); – офіційний веб-сайт університету, на якому розміщена основна інформація про його діяльність (структура, ліцензії та сертифікати про акредитацію, освітня/освітньо-наукова/видавнича/атестаційна (наукових кадрів) діяльність, навчальні та наукові структурні підрозділи та їх склад, перелік навчальних дисциплін, правила прийому, контактна інформація); – електронний ресурс закладу освіти, який містить навчально-методичні матеріали з навчальних дисциплін навчального плану; – віртуальне навчальне середовище Moodle, Google Classroom. платформи для проведення онлайн відео-конференцій та вебінарів Zoom та Google Meet; – корпоративна пошта. <p>Навчально-методичне забезпечення (оприлюднено на сайті):</p> <ul style="list-style-type: none"> – навчальні й робочі плани; графіки навчального процесу; – робочі навчальні програми дисциплін; – методичні матеріали з вивчення навчальної дисципліни; – програма аспірантської (педагогічної) практики; – методичні матеріали для проведення атестації аспірантів та виконання дисертаційного дослідження тощо.
<p>9 – Академічна мобільність</p>	
<p>Національна кредитна мобільність</p>	<p>Національна кредитна мобільність здійснюється згідно з вимогами чинного законодавства та на основі укладених двосторонніх договорів між Харківським національним</p>

	університетом імені В. Н. Каразіна та закладами вищої освіти України.
Міжнародна кредитна мобільність	Міжнародна кредитна мобільність здійснюється згідно з вимогами чинного законодавства та на основі укладених двосторонніх договорів між Харківським національним університетом імені В. Н. Каразіна та науково-дослідними закладами країн-партнерів.
Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	Навчання іноземних здобувачів здійснюється згідно з вимогами чинного законодавства. Необхідною умовою навчання іноземних аспірантів є надання документу про знання ними української мови або ж вивчення української мови в якості іноземної мови для аспірантів, якщо вони не вивчали її раніше. Іноземці можуть обрати мовою навчання англійську.

2. Перелік компонент освітньо-наукової програми та їх логічна послідовність

2.1. Освітня складова ОНП доктор філософії

Використовуються такі скорочення назв циклів підготовки, до яких належать блоки змістових модулів навчальних дисциплін: ОК – обов'язкові компоненти; ВК – вибіркові компоненти.

Код н/д	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові проекти (роботи), практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів	Форма підсумкового контролю
1.Обов'язкові компоненти			
1.1. Цикл загальнонаукової підготовки			
ОК1.	Іноземна мова для аспірантів	8	Екзамен
ОК2.	Філософські засади та методологія наукових досліджень	6	Залік
ОК3.	Управління науковими проектами	5	Залік
ОК4.	Інноваційні освітні технології у вищій школі	5	Залік
Загальний обсяг		24	
1.2. Цикл практичної підготовки			
ОК5.	Аспірантська (педагогічна) практика	5	Залік
Загальний обсяг		5	
1.3. Цикл професійної підготовки (обов'язкова частина)			
ОК6.	Глобальні виклики в системі міжнародних економічних відносин	6	Екзамен
ОК7.	Особливості світових інтеграційних процесів	5	Екзамен
ОК8	Економіко-математичне моделювання глобальних економічних явищ	5	Екзамен
Загальний обсяг		16	
Загальний обсяг обов'язкових освітніх компонентів		45	
2. Вибіркові компоненти професійної підготовки			
ВК1.	Дисципліна 1	3	Залік
ВК2.	Дисципліна 1	3	Залік
	Дисципліна 2	3	Залік
ВК3.	Дисципліна 1	3	Залік
	Дисципліна 2	3	Залік
Загальний обсяг вибірових освітніх компонентів		15	
Загальний обсяг освітньої складової програми		60	

2.2. Наукова складова ОНП доктор філософії

Наукова складова освітньо-наукової програми передбачає проведення власного наукового дослідження під керівництвом наукового керівника та оформлення його результатів у вигляді дисертації обсягом 180-200 сторінок.

Наукова складова містить перелік видів наукової роботи аспіранта та форми контролю (звітування), оформляється у вигляді індивідуального плану наукової роботи аспіранта і є невід'ємною частиною навчального плану аспірантури.

Наукова складова

Рік підготовки	Зміст наукової роботи аспіранта	Форма контролю
1 рік	Обґрунтування теми власного дослідження, визначення змісту, строків виконання та обсягу наукових робіт; вибір та обґрунтування методології проведення власного наукового дослідження, здійснення огляду та аналізів існуючих поглядів та підходів, що розвинулись в сучасній науці за обраним напрямом. Участь у науково-практичних конференціях (семінарах) з публікацією не менше, ніж одних тез доповідей	Затвердження індивідуального плану роботи аспіранта на вченій раді інституту/факультету, звітування про хід виконання індивідуального плану аспіранта
2 рік	Проведення під керівництвом наукового керівника власного наукового дослідження, що передбачає вирішення дослідницьких завдань шляхом застосування комплексних теоретичних та емпіричних методів. Підготовка та публікація не менше однієї (одноосібної) статті у наукових фахових (вітчизняних) або закордонних виданнях за темою дослідження; участь у науково-практичних конференціях (семінарах) з публікацією тез доповідей	Звітування про хід виконання індивідуального плану
3 рік	Аналіз та узагальнення результатів власного наукового дослідження; обґрунтування наукової новизни отриманих результатів, їх теоретичного та/або практичного значення. Підготовка та публікація не менше двох (одноосібних) статей у наукових фахових (вітчизняних) або закордонних виданнях за темою дослідження; участь у науково-практичних конференціях (семінарах) з публікацією тез доповідей	Звітування про хід виконання індивідуального плану
4 рік	Оформлення наукових досягнень аспіранта у вигляді дисертації, підведення підсумків щодо повноти висвітлення результатів дисертації в наукових статтях відповідно чинних вимог. Впровадження одержаних результатів та отримання підтверджуючих документів. Подання документів на попередню експертизу (передзахист) дисертації. Підготовка наукової доповіді для випускної атестації (захисту дисертації)	Звітування про хід виконання індивідуального плану. Надання висновку про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації.

В основу розроблення освітньої-наукової програми покладено компетентнісний підхід з використанням ЄКТС, де для досягнення запланованих результатів навчання за освітньою програмою передбачаються

певні витрати часу здобувачів, тобто необхідний і достатній обсяг навчального навантаження, виражений у кількості кредитів ЄКТС (1 кредит ЄКТС дорівнює 30 год.).

Освітньо-наукова програма передбачає виділення 2-х компонент – освітньої та наукової.

Освітня компонента складається з обов'язкової та вибіркової компонент.

Обов'язкова компонента включає цикли загальнонаукової, професійної та практичної підготовки.

До циклу **загальнонаукової підготовки** відносяться обов'язкові навчальні дисципліни, які спрямовані на формування у здобувача загальнонаукових (філософських) компетентностей та забезпечення програмних результатів навчання, зокрема: ОК1 «Іноземна мова для аспірантів»; ОК2 «Філософські засади та методологія наукових досліджень»; ОК3 «Управління науковими проєктами»; ОК4 «Інноваційні освітні технології у вищій школі».

Цикл практичної підготовки ОК5 передбачає проходження аспірантської (педагогічної) практики, яка спрямована на формування у здобувачів практичних навичок здійснення викладацької діяльності на високому професійному рівні.

Цикл професійної підготовки представлений обов'язковою та вибірковою частинами.

Обов'язкова частина циклу професійної підготовки складається з дисциплін, які спрямовані на формування у здобувача програмних компетентностей та забезпечення програмних результатів навчання, зокрема: ОК6 «Глобальні виклики в системі міжнародних економічних відносин», ОК7 «Особливості світових інтеграційних процесів» та ОК8 «Економіко-математичне моделювання глобальних економічних явищ».

Вибіркова частина циклу професійної підготовки складається з трьох переліків вибірових дисциплін, з яких аспіранти обирають самостійно дисципліни для набуття професійних знань та навичок, доцільних для проведення дисертаційного дослідження.

До **вибіркової частини циклу професійної підготовки** відносяться такі переліки дисципліни:

ВК 1. Перелік №1 (вибір аспірантом однієї дисципліни з переліку):

ВК 1.1. Еволюція наукової парадигми глобального економічного розвитку

ВК 1.2. Економічна дипломатія та дипломатичний менеджмент

ВК 1.3. Цифрова трансформація глобального бізнес-середовища

ВК 2. Перелік №2 (вибір аспірантом двох дисциплін з переліку):

ВК 2.1. Методологія економічних досліджень

ВК 2.2. Трансформація світової фінансової архітектури в умовах глобалізації

ВК 2.3. Організаційна поведінка

- ВК 2.4. Міжнародно-правове забезпечення економічного співробітництва
- ВК 2.5. Емоційний інтелект і міжкультурна взаємодія в міжнародному бізнесі
- ВК 2.6. Нова промислова революція ХХІ ст.

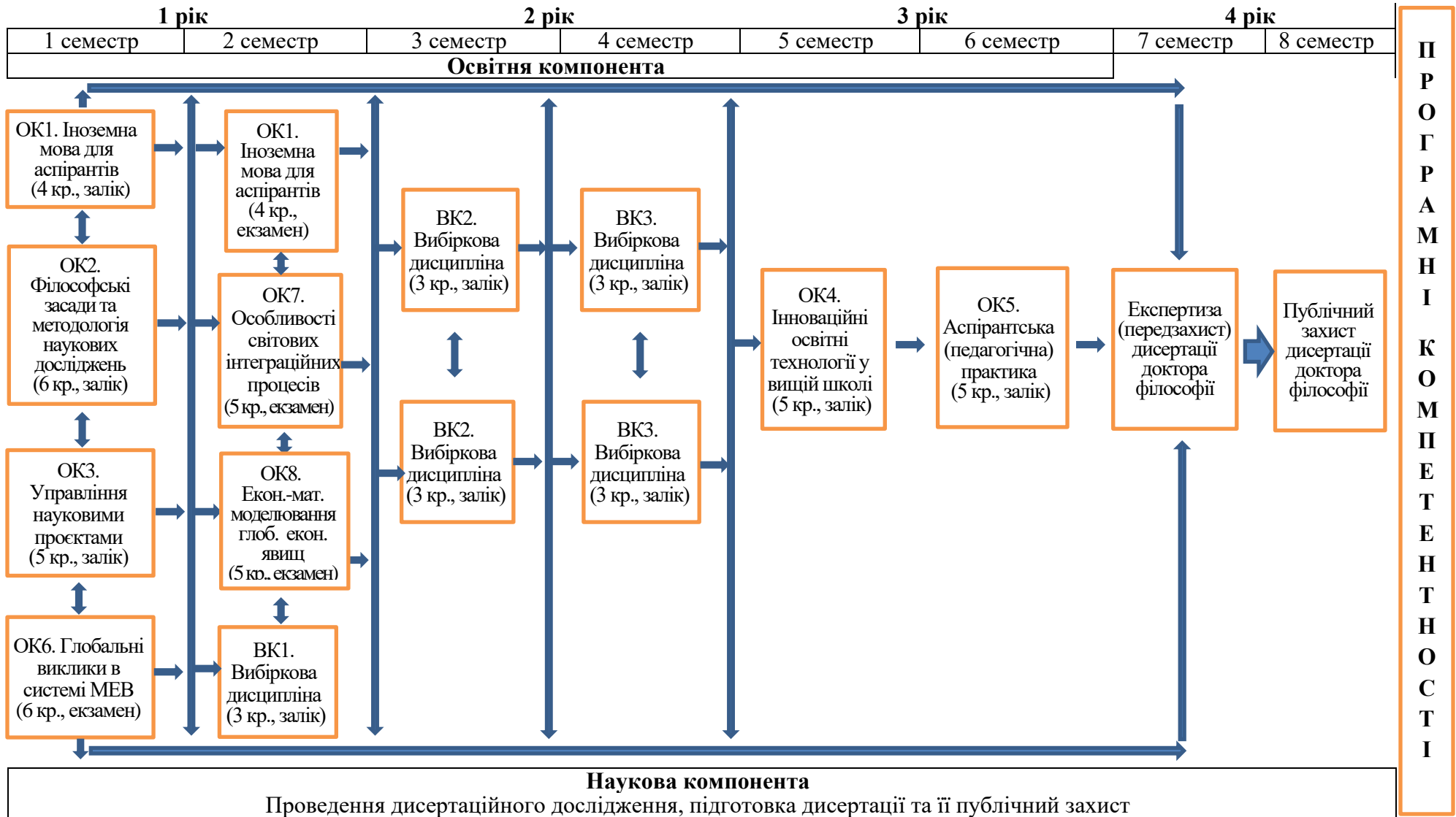
ВК 3. Перелік №3 (вибір аспірантом двох дисциплін з переліку):

- ВК 3.1. Просторова економіка і регіональний розвиток
- ВК 3.2. Міжнародна економічна діяльність України
- ВК 3.3. Третій сектор і соціальна економіка у глобальній економіці
- ВК 3.4. Кріптоекономіка
- ВК 3.5. Глобальна торговельна система
- ВК 3.6. Стратегії критичного мислення

Крім того, аспіранти також мають можливість вибору навчальних дисциплін з програм іншого рівня вищої освіти та інших спеціальностей Університету, а саме з переліку міжфакультетських дисциплін, розміщеного у відкритому доступі на сайті Університету (<https://karazin.ua/osvita/vibirkovi-distciplini/>) та інституту (https://international-relations-tourism.karazin.ua/academics/vybir_studenta/mizhfak.html), що оновлюється кожного семестру (поверх загального обсягу освітньої програми – 60 кредитів).

Наукова компонента передбачає проведення протягом усього періоду навчання в аспірантурі дисертаційного дослідження, підготовку дисертації та її публічний захист. Обсяг та види робіт зазначаються в індивідуальному плані підготовки здобувача. Наукова атестація здобувача за результатами науково-дослідницької діяльності здійснюється на засіданнях кафедри по завершенню кожного семестру. Публічний захист дисертаційного дослідження проводиться в спеціалізованих або тимчасових радах із захисту дисертацій відповідно до чинних нормативних документів.

3. Структурно-логічна схема ОНП

4. Форма атестації здобувачів вищої освіти

Форми атестації здобувачів вищої освіти	<p>У процесі підготовки докторів філософії здійснюється дві форми атестації: проміжна та підсумкова.</p> <p>Проміжна атестація передбачає складання екзаменів та заліків відповідно до навчального плану підготовки докторів філософії за ОНП, проходження і захист звіту з аспірантської (педагогічної) практики та проведення поточної атестації наукової роботи аспірантів у вигляді щосеместрового звітування на засіданні кафедри.</p> <p>Підсумкова атестація здобувачів здійснюється у формі публічного захисту дисертації доктора філософії.</p>
Вимоги до дисертації на здобуття ступеня доктора філософії	<p>Дисертація на здобуття ступеня доктора філософії є самостійним розгорнутим дослідженням, що пропонує розв'язання комплексної проблеми в сфері економіки або на її межі з іншими спеціальностями, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення.</p> <p>Дисертація не повинна містити академічного плагіату, фальсифікації, фабрикації.</p> <p>Дисертація має бути розміщена на сайті закладу вищої освіти (наукової установи).</p>
Вимоги до захисту дисертації на здобуття ступеня доктора філософії	<p>Нормативною формою підсумкової атестації є публічний захист результатів науково-дослідницької роботи, які представлені у вигляді дисертації, що дозволяє встановити відповідність рівня науково-дослідницької підготовки аспіранта інтегральній, загальним та спеціальним (фаховим) компетентностям, а також програмним результатам навчання за ОНП.</p>
Вимоги до присвоєння професійної кваліфікації доктора філософії	<p>Підсумкова атестація аспірантів, які повністю виконали ОНП підготовки докторів філософії в аспірантурі Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна, завершується присвоєнням кваліфікації доктор філософії з економіки та врученням диплому встановленого зразка про здобутий ступінь вищої освіти.</p>

5. Матриця відповідності програмних компетентностей компонентам освітньої програми

	OK1	OK2	OK3	OK4	OK5	OK6	OK7	OK8	Наукова компонента
ПК	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ЗК01		+	+						+
ЗК02		+	+					+	+
ЗК03						+	+		+
ЗК04				+	+			+	+
ЗК05		+				+	+	+	+
ЗК06	+			+	+				+
СК01		+	+						+
СК02	+		+						+
СК03		+	+	+	+			+	+
СК04				+	+				+
СК05						+	+	+	+
СК06						+		+	+
СК07			+						+
СК08						+	+		+

6. Матриця забезпечення програмних результатів навчання (РН) відповідними компонентами освітньої програми

	OK1	OK2	OK3	OK4	OK5	OK6	OK7	OK8	Наукова компонента
РН01			+					+	+
РН02		+				+	+		+
РН03								+	+
РН04			+					+	+
РН05			+			+	+		+
РН06	+		+						+
РН07				+	+				+
РН08		+				+	+		+
РН09		+						+	+
РН10						+	+		+
РН11						+	+	+	+

Керівник робочої групи (гарант освітньо-наукової програми)

доктор економічних наук, професор,
професор кафедри міжнародних
економічних відносин та логістики

Олена ДОВГАЛЬ